

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Milieu, Mobiliteit en Economie

DATUM	5-6-2018	REFERENTIE	Pauline Bredt
ONS NUMMER	81D1BEE5	DOORKIESNUMMER	06-22161118
NUMMER PS	2018MME124	E-MAILADRES	Pauline.bredt@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	- Kwartaalrapportage UHL - Second opinion meerkosten	PORTEFEUILLEHOUDER	Straat

Onderwerp Statenbrief: Actuele ontwikkelingen Uithoflijn

Voorgestelde behandeling: ter kennisneming

Geachte dames en heren,

Inleiding

Na de diverse debatten in uw Staten over de Uithoflijn hebben wij toegezegd u frequenter en uitgebreider te informeren over de voortgang van het project. In plaats van de halfjaarrapportage over de werkzaamheden van de projectorganisatie Uithoflijn, zoals u tot heden gewend was, treft u hierbij de eerste Kwartaalrapportage aan over het gehele werkend tramvervoersysteem (WTVS). In deze rapportage treft u naast de voortgang van de werkzaamheden van de projectorganisatie, ook de voortgang van de provincie (exploitatie en beheer) en de gemeente Utrecht (Stationsgebied). Ook gaan we in op de totale planning en de financiën van het werkend tramvervoersysteem. In deze brief lichten we onze werkwijze toe en informeren we u graag over recente actualiteiten die na de vaststelling van de rapportage zijn opgetreden.

Essentie / samenvatting:

De kwartaalrapportage heeft tot doel u uitgebreid en frequent te informeren over de voortgang van de realisatie van de Uithoflijn, de voorbereidingen op het in exploitatie en beheer nemen van de tram en de werkzaamheden in het Stationsgebied. Ook nemen wij u in deze brief mee in de voortgang van de acties uit het verbeterplan naar aanleiding van de audit systeemintegratie en organisatiegereedheid.

Planning

Als we met het goede nieuws beginnen: de hoofdlijnenplanning zoals wij die met u hebben gecommuniceerd start medio december 2019 (85% slagingskans) is nog steeds een haalbare planning. Dit laat onverlet dat er risico's zijn die continu onze aandacht en inspanningen vergen. Zo hebben we in de brief bij de jaarrapportage Uithoflijn 2017 aandacht besteed aan de vertraging in de oplevering van de overwegbeveiliging van de Koningsweg (Ahob) en het beschikbaar komen van werkterrein onder de nu gesloopte traverse in het Stationsgebied. Door het nemen van beheersmaatregelen blijkt uit de laatste analyse dat deze tegenslagen geen invloed hebben op de startdatum voor exploitatie van de hoofdlijnenplanning.

Zoals u weet hanteren we binnen het project een hele strakke planning, de zogenoemde stuurplanning, die weliswaar dezelfde mijlpalen kent als de hoofdlijnenplanning, maar die wij een aantal maanden eerder gerealiseerd willen hebben. Deze planning kent een kleinere slagingskans, maar gebruiken wij om strak te sturen richting aannemers en onze eigen organisaties. Tussen de stuurplanning en de P85 planning zit een tijdsbuffer. De kwartaalrapportage rapporteert op de P85 planning die we met u gecommuniceerd hebben. Omdat we daar goed op het nieuwe schema liggen zou een stoplichtenrapportage alleen maar groene bolletjes laten zien. Dat

biedt daardoor te weinig informatie voor u. Dit is de reden dat we per alinea een stoplicht hebben opgenomen dat laat zien welk effect de ontwikkelingen van dat onderdeel heeft op de buffer tussen beide plannings.

Deze rapportage sluit financieel aan op de scope van het gemeenschappelijke project Uithoflijn dat samen met de gemeente Utrecht gerealiseerd wordt.

U heeft in februari 2018 tijdens de besluitvorming van het extra budget/krediet van € 84 mln. ook een extra krediet beschikbaar gesteld van € 5 mln. voor de Nieuwe Tramremise (SUNIJ-lijn gerelateerd) en een risicoreservering getroffen van 13,7 mln. Het rapporteren over dit aanvullend krediet valt buiten de scope van deze rapportage over het Werkende Tramvervoersysteem Uithoflijn.

Actualiteiten

De kwartaalrapportage rapporteert over de eerste drie maanden van 2018. Tussen 1 april en nu hebben zich echter ontwikkelingen voorgedaan die we graag met u delen.

Overeenkomst met BAM

De nieuwe planning betekent ook een vertraging voor de opdrachtnemer traminfrastructuur BAM. Onlangs hebben we met hen overeenstemming bereikt over een nadere overeenkomst hierover. BAM is door oorzaken in het risicodomein van de opdrachtgevers genoodzaakt de planning van hun werkzaamheden voor de realisatie van de traminfrastructuur van de Uithoflijn aan te passen. Daarom hebben we afspraken met BAM gemaakt over nieuwe mijlpaaldata voor de oplevering van het tracé buiten en binnen het Stationsgebieden de kostenvergoeding daarvoor. BAM neemt daarin ook haar verantwoordelijkheid voor het behalen van deze mijlpalen en voor een deel van de risico's.

Spoorgeschied

Ondanks de goede afspraken met BAM over het halen van de nieuwe planning, speelt er momenteel nog wel een geschil uit het verleden. In januari 2015 is door de projectorganisatie aan BAM gemeld dat de wijze waarop BAM de spoorconstructies wilde gaan bouwen, niet zou worden geaccepteerd. Om grote stagnatie te voorkomen, is afgesproken dat BAM de spoorconstructies zou gaan bouwen conform de eisen van de opdrachtgevers en dat het geschil aan een onafhankelijke commissie zou worden voorgelegd. Eind 2015 werden de opdrachtgevers in een niet-bindend advies in het gelijk gesteld. BAM heeft inmiddels laten weten dat zij overweegt om over de meerkosten die zij hierdoor moet dragen een rechtszaak aan te spannen. Wij zullen u daarover verder informeren indien daartoe aanleiding is en voor zover het de procespositie van de provincie en/of gemeente niet zal aantasten (art. 10, tweede lid onder b Wob).

Aanvullende kosten Qbuzz

Er bestond een verschil van inzicht tussen de provincie en Qbuzz (concessiehouder OV) over de schade die Qbuzz ten gevolge van de vertraagde start exploitatie Uithoflijn leidt. Het gaat daarbij om de aantoonbaarheid en de hoogte van het schadebedrag, waarbij de provincie als uitgangspunt hanteert dat de reële en aantoonbare schade vergoed wordt. Net als met BAM zijn we momenteel bezig overeenstemming te bereiken. Inmiddels hebben wij op hoofdlijnen overeenstemming bereikt. Conform afspraak worden deze uitgewerkt en op 1 juli vastgesteld.

Second opinion op aanvullend budget Uithoflijn

Zoals toegezegd hebben de opdrachtgevers door een externe partij een second opinion uit laten voeren naar het aanvullende budget dat benodigd is om de Uithoflijn in exploitatie te brengen. Hierbij is de vraag gesteld of de ramingen consistent en compleet zijn en of opgevoerde kosten herleidbaar zijn. Ook is bezien of deze aanpak een betere beheersing van de integrale aanleg van de tramlijn oplevert. Procap concludeert dat de onderbouwing van de bedragen voldoende is, maar dat voor buitenstaanders de opbouw van het bedrag onduidelijk is. Ook de communicatie over de meerkosten kan verwarring opleveren.

Procap geeft vijf aanbevelingen:

1. Leg beter uit hoe 84 miljoen is opgebouwd
2. Leg uit wat de relatie is tussen het risicodossier en de meerkosten
3. Stuur expliciet op de raakvlakrisico's
4. Communiceer duidelijk naar Raad en Staten over de risico's
5. Zorg voor een "opdrachtgeverspot onvoorzien onvoorzien"

De eerste vier aanbevelingen nemen we graag over. Hiertoe plannen we een aparte informatiesessie met u in. Waar mogelijk hebben we zaken gespecificeerd in de kwartaalrapportage. De laatste aanbeveling geldt vooral voor de toekomst. Deze zullen wij in toekomstige projecten, zoals de renovatie van de SUNIJ-lijn, ter harte nemen. De rapportage over de second opinion door Procap B.V. is als bijlage bijgevoegd bij deze brief.

Vastleggen afspraken gemeente en provincie (Allonge)

In december 2017 hebben de gemeente en wij afspraken gemaakt over de verdeling van de risico's en de kosten voor de vertraging. Deze afspraken zijn de afgelopen maanden uitgewerkt in een Allonge op de bestuursovereenkomst. In deze Allonge zijn de afspraken van december verwerkt, maar hebben we ook afgesproken wat er gebeurt, als zich onverwachte ontwikkelingen voordoen.

In navolging van het zwaarwegend advies over de verdeling van de meerkosten, geven we in de allonge invulling aan diverse afspraken om helderheid te verschaffen over de verantwoordelijkheden van beide opdrachtgevers. De gemaakte afspraken zijn gebaseerd op 'best for project' uitgangspunten en bieden daarmee tevens procesafspraken voor toekomstige geschillen tussen opdrachtgevers. De Allonge wordt binnenkort in procedure gebracht voor bestuurlijke vaststelling.

Toekomstige exploitatie en beheer

In deze fase van het project kunnen we de eerder geraamde businesscase, bij start van de Uithoflijn en na de realisatie van de vervoerkundige koppeling, actualiseren. De verwachting is dat de ramingen van dit moment, die op historische cijfers uit 2011 zijn gebaseerd, bijgesteld moet worden. Momenteel worden deze ramingen geactualiseerd. Voor de zomer informeren wij u over de uitkomsten.

Voortgang verbeterplan

Eind april hebben wij het Verbeterplan vastgesteld en u hier met een Statenbrief over geïnformeerd. Inmiddels is de projectleider gestart en worden momenteel 18 plannen van aanpak opgesteld om de (combinatie van) verbeterpunten aantoonbaar en gestructureerd op te pakken. Het is belangrijk om hierbij te vermelden dat alle verbetermaatregelen die betrekking hebben op eisenbeheer samengevoegd zijn tot één plan van aanpak. Al deze plannen van aanpak moeten ervoor zorgen dat de 25 verbetermaatregelen uit het verbeterplan op projectmatige wijze uitgevoerd worden. Na akkoord van de regiegroep worden de plannen nog voorzien van een advies van Horvat en in juni ter vaststelling voorgelegd aan de Directieraad. Ook wordt momenteel een analyse gemaakt van de benodigde tijd, budget, capaciteit en prioritering voor alle plannen van aanpak gezamenlijk. De personeelscapaciteit die daarvoor nodig is wordt in brede verband de Kadernota aan u voorgelegd.

Concreet voorliggende vraag aan statencommissie / Provinciale Staten

Kennis te nemen van deze brief.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,
De secretaris,